

27 ก.ค. 2535

ประสิทธิผลของโครงการสุบศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมของมารดาในการป้องกันการกลับซ้ำ
ของโรคคอและทอนซิลอักเสบเฉียบพลันในเด็ก กองตรวจรักษาผู้ป่วยนอก
โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช กรุงเทพมหานคร

THE EFFECTIVENESS OF HEALTH EDUCATION PROGRAM ON MOTHER'S
BEHAVIOR FOR PREVENTING RECURRENT ACUTE PHARYNGO-
TONSILLITIS IN CHILDREN, OUT PATIENT DEPARTMENT,
BHUMIBOL ADULYADEJ HOSPITAL, BANGKOK

ชกันั้นแทนการ

จาก

มโนชญ์วชิรภักดิ์ ส.พ.นัฒล

ยมลลลร นาวานรฤกษ

วทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัฒิตต
(สาธารณสุบศาสตร์) สาขาวิชาเอกสุบศึกษา
บัฒิตตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหลลล

พ.ศ. 2535

Copyright by Mahidol University

22967

ชื่อวิทยานิพนธ์   ประสิทธิผลของ โครงการสູບศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมมารดาในการ
 ป้องกันการกลับซ้ำของ โรคคอตและทอนซิลอักเสบเฉียบพลันในเด็ก
 กองตรวจรักษาผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลภูมิพลอดุลยเดช
 กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัย   ยมลลลรล นาวานรลลล

ปริญญาล   วิทยาศาสตร์มหาบัฒฒฒ (สาธารณสູบศาสตรล) สาขาวิชาเอกสູบศึกษา
 คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

                                         รลลโรจัน รลลลล, วท.บ. (เกยรตลนลยม), สค.ม., M.P.H., Ph.D.
 จรยลวฒร   คมพลลคฒ, วท.บ. (พยาลลสาธารณสູบ), M.P.H.,
                                          Dr. P.H.
                                          ชะนวนทอง ธนสູภากุณจัน, ค.บ., M.P.H., Dr. P.H.

วันที่สำเร็จการศึกษา   6 มลลนาคม พ.ศ. 2535

บทคัดย่อ

บัจจุบันโรคคอตและทอนซิลอักเสบเฉยบพลันเมื่อบัฒฒฒการเกิดโรคในเด็กกลุ่ม
 อายุ 0-5 ปี สุงถึงร้อยละ 4-17 และพบวาลโรคติดเชยของระบบทางเดินหายใจเป็นโรคที่
 พบบ่อย และเป็นสาเหตุการตายสุงสุงในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี มารดาเป็นบุคคลหนึ่งที่มีส่วน
 สำคัญในการดูแลและป้องกันโรคนลในเด็ก การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษาประสิทธิ
 ผลของ โครงการสູบศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมของมารดาในการป้องกันการป่วยกลับซ้ำของโรคคอต
 และทอนซิลอักเสบเฉยบพลันในเด็ก โดยนารูปแบบความเชื่อทางค่านสູบภาพ และทฤษฎีการ
 เรยรรูมาประยูกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมเรยรรูสำหรับมารดาเพื่อป้องกันการเกิดโรคกลับซ้ำ
 ดังกลลว กลุ่มตัวอย่างคือ มารดาของเด็กอายุ 2-7 ปี ที่นำเด็กไปรับการรักษาที่โร
 พยาลลภูมิพลอดุลยเดช กรุงเทพมหานคร จานวน 105 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 52 คนและ
 กลุ่มเปรียบเทยบ 53 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนสູบศึกษา และการสาธิตการเช็ดตัวเด็ก
 เพื่อลดไข้ นอกจากนี้ยังได้รับเอกสารแผ่นพับ แบบบันทลกปฏิทินการดูแลสູบภาพเด็ก และการ
 กระตุ้นเตือนทางไปรษณยบัตร เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และแบบ
 บันทลกปฏิทินการดูแลสູบภาพเด็ก ทากการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ครั้งคือ ก่อนและหลังการทดลอง
 ระหว่างเดือนเมษายน - กรกฎาคม 2534 วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
 ค่าเบยงเบนมาตรฐาน และทดสอบทางสถิติด้วย Student's t-test, Paired Samples
 t-test, Z-test, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient
 และ Chi-Square

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังจากจัดโครงการสุศึกษาคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองเกี่ยวกับ การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรค ความรุนแรงของโรค ผลดีของการปฏิบัติตามคำแนะนำ และอุปสรรคของการปฏิบัติ รวมทั้งการปฏิบัติของมารดาในการป้องกันโรคกลับซ้ำในเด็กสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และสัดส่วนของการป่วยเป็นโรคกลับซ้ำในเด็กกลุ่มทดลองน้อยกว่ากลุ่มเปรียบเทียบ นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้ต่อโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติของมารดาเพื่อป้องกันโรคกลับซ้ำในเด็ก และการเป็นโรคกลับซ้ำในเด็ก ส่วนอายุ อาชีพ การศึกษาของมารดา และรายได้ของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติของมารดาเพื่อป้องกันโรคกลับซ้ำในเด็ก

จากผลการวิจัยนี้แสดงว่า โครงการสุศึกษามีส่วนช่วยส่งเสริมพฤติกรรมของมารดาในการป้องกันโรคกลับซ้ำในเด็กได้ดีขึ้น

Thesis Title   The Effectiveness of Health Education Program on
Mother's Behavior for Preventing Recurrent Acute
Pharyngo-Tonsillitis in Children, Out Patient
Department, Bhumibol Adulyadej Hospital, Bangkok

Name   Yomsiri Navanuraksa

Degree   Master of Science (Public Health)
major in Health Education

Thesis Supervisory Committee

Roongrote Poomriew, B.Sc., M.P.H., Ph.D.
Jariyawat Kompayak, B.Sc., M.P.H., Dr.P.H.
Chanuantong Tanasugarn, B.Ed., M.P.H., Dr.P.H.

Date of Graduation 6 March B.E.2535 (1992)

Abstract

At present, 4-17 percent of children, aged 0-5 years are reported of getting Acute Pharyngo-Tonsillitis. Also, it is found that respiratory tract infection is the most common disease and cause of death in children under 5 years of age. Mothers are key persons that can prevent their children from this disease. The main objective of this quasi-experimental research was to examine the effectiveness of health education program on mothers, behaviors in preventing recurrent Acute Pharyngo-Tonsillitis in children. Health Belief Model and Learning Theory were modified for conducting health education activities to mothers to learn how to take care their children.

The subjects were 105 mothers, having children aged 2-7 years, getting Acute Pharyngo-Tonsillitis and attended Out-Patient Department of Bhumibol Adulyadej Hospital, Bangkok. Of these subject, 52 mothers were assigned to experimental groups while the rest were in comparison group. The experimental group received

health education program, including demonstration relating to topical sponge, leaflet, child health daily report form and prompting by post card.

The instruments used for collecting data were interview schedule and child health daily report form. Data were collected before and after the experiment between April and July 1991.

Percentage distribution, arithmetic mean, standard deviation, Student's t-test, Paired Samples t-test, Z-test, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Chi-Square were employed to analyse data.

The results of the study revealed that, after the experiment, the average scores of perceptions concerning susceptibility, severity, benefit and barrier to prevent children and their practice of the experimental group were significantly higher than the comparison group. The proportion of children in experimental group getting recurrent Acute Pharyngo-Tonsillitis was smaller than the comparison group. It was found that perceptions concerning susceptibility had positive relationship with practices and recurrence of this disease. Age, occupation, education of mothers and their family incomes had no relationships with their practices.

Results of this study suggest that health education program could help mothers to prevent their children from getting disease.